

september – december 2019/17 (jesenné a zimné vydanie)

Sásanské informačné novinky

...informácie o živote a dianí v obci Sása

Slovo na úvod

Vážení spoluobčania, milí priatelia.

Dni pomaly ubiehajú a znovu prichádza čas bilancovania. Rok sa pomaly končí a o pár dní privítame zas a znovu nový rok.

Prehodnoťme, či sme boli dostatočne usilovní, pracovití, čestní, dobrí, milí. A ak sme našli vo svojom hodnotení nejaké medzery (čo sme pravdepodobne všetci našli), posnažme sa ich v budúcnosti vyplniť, aby bol náš život krajší, lepší, hodnotnejší. Prichádza čas Vianoc, lásky a pokoja. Čas oddychu a spomalenia v kruhu rodiny.

Želám Vám všetkým pokojné a radostné Vianoce, šťastný a úspešný nový rok, ktorý, dúfajme, bude vďaka nám všetkým lepší.

S úctou

Ing. Daša Mekanová

Podskalské slávnosti

V našej obci sa každoročne v letnom období koná významné kultúrne podujatie. Výnimkou neboli ani tento rok, keď sa v nedeľu 25. 8. 2019 uskutočnili **Podskalské slávnosti** a Park mládeže sa zaplnil návštevníkmi rôznych vekových kategórií. Úvodného slova sa ujala pani starostka Mgr. Iveta Hladká a zároveň všetkých privítala a zažela príjemné počúvanie i sledovanie. Programom sprevádzala Ing. Daša Makanová. Ako prví si na svoje prišli detskí diváci, pretože pre nich bolo pripravené divadelné predstavenie „O maškrtnom klaunovi“, ktoré bolo poučné a zábavné - zasmiať sa mohli aj dospelí. Ďalej sme sa tešili z vystúpení detských folklórnych súborov Chrustárik z Podzámčoka či Pyrtán zo Zaježovej. Tancom a spevom nám tiež poslúžili folklórne súbory Dobrona a Rozmarín zo susedných obcí. Naše duše pohladilo vystúpenie talentovanej Mgr. art. Vlasy Mudrikovej - niekoľkonásobnej víťazky heligonkárskych súťaží, ktorá nám predviedla aj svoj skvelý spev a nádherný kroj. Nesmiem zabudnúť na našu speváčku skupinu Sasianka, ktorá si tento rok pripomenula 5. výročie svojho vzniku. Pri tejto príležitosti boli ocenení jej bývalí a súčasní členovia, ale aj jej vedúci p. Ing. Dušan Mozola. Zanôtili nám niekoľko piesní zo svojho repertoáru a niektorí návštevníci si spoločne s členkami speváckej skupiny aj zaspievali. Každý z účinkujúcich si z podujatia odniesol ďakovný list ako spomienku na túto udalosť.

Súčasťou boli aj sprievodné akcie ako lukostreľba, ktorá zaujala najmä deti, ďalej prehliadka domu ľudových tradícií a výstava fotografií z minulých podujatí v obci Sása alebo z Podskalských slávností z predošlých ročníkov. Taktiež sme mohli navštíviť výstavu k 75. výročiu SNP umiestnenú v klube dôchodcov, ktorá bola v tento deň otvorená a prebiehala až do 5. 9. 2019. Nechýbalo ani občerstvenie v podobe gulášu, grilovaných špecialít a priaznivci sladkých maškrt si pochutnali na koláčoch upečených našimi gazdinkami. Môžem s istotou tvrdiť, že každému chutilo a nikto neoľutoval.

Krásny slnečný deň prekazilo len večerné počasie a zábavu v podaní hudobnej skupiny Pohoda sme si nemohli užiť. Avšak verím, že program zaujal všetkých prítomných a prežili príjemný deň s rodinou či známymi.

V závere patrí veľké poďakovanie tým, ktorí sa akokoľvek podieľali na realizácii slávností a zabezpečili ich plynulý priebeh. Bez každého jedného z vás by to nebolo možné.

Spracovala: **Ing. Štefánia Hrašková**

10. novembra zasadol výbor ZO SZPB

Členovia výboru zhodnotili priebeh osláv 75. výročia SNP. Predseda Ing. Dušan Mozola informoval o zasadnutí oblastného výboru SZPB, o zasadnutí komisie kultúry, športu a mládeže OcZ v príprave hodnotiacej členskej schôdze. Členovia ďalej prerokovali stav členskej základne, aktivity do konca roka a v novom roku, zabezpečenie členských známok a ročenky. Na prvom zasadnutí v novom roku pripravíme oslavy oslobodenia obce a Slovenska a víťazstva nad Fašizmom a koniec 2. svetovej vojny.

Spracoval: **Ing. Dušan Mozola**

Oslavy SNP

V dejinách SR patrí SNP k prelomovým udalostiam. V tomto roku sme si pripomenuli jeho 75. výročie. Pri tejto príležitosti sa konali veľkolepé oslavy v Banskej Bystrici. Stranou však neostali ani desiatky miest a obcí Slovenska a výnimkou nebola ani naša obec Sása v okrese Zvolen.

Dňa 30. 8. 2019 sa uskutočnila slávnostná členská schôdza, na ktorej tajomník OV SZPB vo Zvolene Ján Kašica vyzdvihol odkaz SNP. Predseda ZO SZPB Ing. Dušan Mozola poďakoval za činnosť dlhoročným členom zväzu, p. Anne Kvasovej a p. Ľubomírovi Jaďuďovi. Obaja obdržali ďakovné listy. Zároveň boli slávnostne odovzdané členské preukazy novým členom SZPB, p. Viere Šajbanovej a p. Jánovi Jergušovi. Program pokračoval návštevou výstavy venovanej SNP, ktorú organizačne a materiálne zabezpečil p. Dušan Daxner. Vyvrcholením osláv bol pietny akt kladenia vencov pri pamätnej tabuli na budove OÚ a pri Pamätníku SNP. Okrem členov SZPB a obyvateľov obce sa slávnostného sprievodu zúčastnili aj starostka obce Mgr. Iveta Hladká a zástupcovia Dobrovoľného hasičského zboru. Čestnú stráž pri pamätníku držali profesionálni vojaci VÚ Lešť a aj tým prispeli k dôstojnému priebehu osláv. V závere podujatia sa uskutočnil lampiónový sprievod, ktorého početnú skupinu tvorili naši najmenší. Posedenie pri vatre sa nieslo v duchu partizánskych piesní. Kultúrnu zložku osláv zabezpečila spevácka skupina Sasianka.

Spracovala: **Renáta Neherová**

Foto: **Obec Sása**

Mesiac úcty k starším v MŠ Sása a jeseň v našej škôlke

Symbolika jesene je tradične spojená so seniormi. Jeseň je často sychravá, depresívna a smutná. Avšak, aj poza sivé chmáry môže zasvietiť slnko. Namiesto slnka, teplo do ustaraných dní môže vnieťť aj srdečné slovo, alebo úprimný úsmev. V starobe sa človek naučí tešiť aj z tých drobných pozorností a práve preto, sme si v našej materskej škole ako každoročne pripomenuli mesiac úcty k starším, ktorým je október. Pri tejto príležitosti sme zorganizovali príjemné posedenie pre starých rodičov, ktoré sa konalo 29. 10. 2019 v Materskej škole Sása. Deti si pripravili pod vedením pani učiteliek krásne piesne a milé slová. Všetci starí rodičia si odniesli nielen pekný zážitok z vystúpenia svojich vnúčat, ale aj vzácny darček – mačičku, psíčka či „Gaštanka“ vyrobených šikovnými rúčkami svojich detí. Darčekom im chceli vyjadriť svoju lásku, vďačnosť a pozornosť za to, ako sa o nich starajú. Ďakujeme v mene detí všetkým starým rodičom, rodičom, ale aj známym, že si našli čas, stráviť pár chvíľ so svojimi deťmi aj v materskej škole.

Pripomenutie mesiaca úcty k starším sa v našej materskej škole nenieslo len v duchu vystúpení, ale privítali sme aj starých rodičov, ktorí si našli čas a prišli prečítať deťom pred spaním krátku „Rozprávočku do uška, od babky a deduška“. Ďakujeme všetkým starým rodičom za spríjemnenie a spestrenie pobytu detí v materskej škole. Je vidieť, že Vám na Vašich deťoch záleží, a je pre Vás potešením vnieťť pocit radosti a spokojnosti do našej materskej školy.

Keďže pre jeseň je typická jej farebnosť, aj naša škôlka resp. deti do nej prichádzali zladení vo farbách jesene. Každý deň sa niesol v duchu inej jesennej farby – pondelok bol farebný, utorok modrý, streda žltá, štvrtok zelený a v piatok sme prišli prezlečení v červenej farbe.

Jeseň v našej škôlke sme si pripomenuli tradičnými podujatiami pod názvom „Tekvičkovo“ a areál materskej školy sa rukami šikovných rodičov a ich detí premenil na tekvičkové kráľovstvo. Nechýbala ani ochutnávka ovocných a zeleninových šalátov, ktoré boli pripravené rodičmi a šikovnými rukami pani kuchárov zo školskej jedálne pri materskej škole. Tentoraz sa podujatie konalo vďaka krásnemu, jesennému a teplému počasiu na školskom dvore. Strávili sme spoločne s rodičmi a ich deťmi príjemné jesenné popoludnia a za všetko Vám ďakujeme.

Spracovala: **Bc. Petra Pálková, učiteľka MŠ Sása**

Foto: MŠ Sása

Kdeže sa podeli moje mladé časy...

Spevácka skupina ZO JDS Sasianka završila svoje päťročné snaženie účasťou na celoslovenskej prehliadke v DJGT vo Zvolene. 18. septembra t. r. sa Zvolenské divadlo od samého rána ozývalo veselou vravou a ešte veselšími piesňami. Reprezentanti krajských organizácií JD celého Slovenska vytvorili veselú atmosféru, ktorú znásobil moderátor Martin Kopora z Hriňovej. Účastníci 20. ročníka prehliadky speváckych skupín vyobliekaní v pestrofarebných krojoch privítali v úvode hostí, primátorku Zvolena pani Mgr. Balkovičovou, exprezidenta SR Doc. JUDr. Gašparoviča, predsedu JDS Jána Lipnického, predsedov Krajských organizácií JD. Sasianky v trblietajúcich sa krojoch v úvode zaspievali ľudové piesne zo Sásy. V programe, ktorý trval až do 15:00 hod. vystúpili aj Folklorne a spevácke skupiny Radosť z Pezinka, Kuklovianka z Kuklova, Nádej z Levíc, Hájiček z Brusna, Poludnica zo Závažnej Poruby, Humenský seniori, Longovčan z Tvrdošína, Señor z Brezna a chlapani z Dolnej Lehoty. Na záver všetky súbory dostali darčeky a diplomy za účasť a zaspievali si pieseň Zahučali hory. O tomto úspešnom podujatí je článok v časopise 3. vek a redaktorka Oľga Belešová hovorila v RTVS 2 v relácii Generácie. Prajeme si, aby sa naša spevácka skupina rozrastala a aby sme spevom spríjemňovali život sebe aj iným ľuďom. Všetkým našim členom a priaznivcom prajeme krásne Vianoce.

Spracoval: **Ing. Dušan Mozola**

Poznaj svoj kraj

Poznávať svoj kraj sa rozhodli naši členovia JDS v Sáse. Dňa 26. septembra 2019 sme usporiadali zájazd do Martina a okolia. Počasie nám prišlo, tak sme mohli navštíviť Skanzen Slovenskej dediny v Martine. Sprievodkyňa nám hneď na začiatku ukázala kostolík, kde ešte aj teraz sa slúži omša či služby Božie, chodia sa tam mladé páry aj sobášiť. Ukázala nám aj dom, kde sa natáčal film Perinbaba, tam sa robia aj castingy do programu Zem spieva. Navštívili sme Národný cintorín v Martine, múzeum Andreja Kmeťa, kde sme mohli vidieť krásne exponáty naaranžované ako v naozajstnej prírode. Nakoniec sme navštívili aj požičovňu krojov a kostýmov zo všetkých kútov Slovenska. Po absolvovaní programu sme sa vydali na spiatočnú cestu domov. V autobuse bola veľmi dobrá nálada, spievala predsa Sasianka a všetci vystupovali spokojní.

Spracovala: **Anna Hybská, predsedníčka ZO JDS**

Foto: **Mgr. Kamila Makanová**

Mesiac úcty k starším a prijatie jubilantov

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším Zbor pre občianske záležitosti v Sáse v spolupráci s organizáciou Jednoty dôchodcov Slovenska pripravili v nedeľu 20. októbra 2019 v spoločenskej miestnosti príjemné popoludnie venované našim seniorom a tým, ktorí v roku 2019 oslávili svoje okrúhle životné jubileum.

Vrúcnyim slovom sa jubilantom prihovorila pani starostka Mgr. Iveta Hladká, ktorá im poďakovala za ich celoživotnú prácu a popriala im do ďalších rokov všetko len to najlepšie. V programe vystúpili deti z MŠ Sása. Básňou sa prihovorila Ing. Daša Mekanová a spevom potešila Vanesa Slamková. Nechýbala ani spevácka skupina Sasianka, ktorá vystúpila s ľudovými piesňami za hudobného doprovodu heligonkára Matúša Turana.

Po slávnostnom prijatí jubilantov nasledovalo divadelné predstavenie v podaní ochotníkov z Kriváňa, ktorí sa predstavili s dedinskou komédiou s názvom Rebriniak a pobavili ňou nejedného diváka.

Predsedníčka ZO JDS pani Anna Hybská sa prihovorila a privítala členov JDS, jubilantov a hostí a spoločne s členmi JDS pohostila všetkých prítomných v klube dôchodcov, kde až do nedeľného večera vládla príjemná a priateľská atmosféra.

Popoludnie bolo milé a vydarené. Dôležité je, aby sme sa seniorom nevenovali len jeden deň, ale počas celého roka si ich ctili a vážili za ich prácu, lásku a múdre šediny.

Spracovala: Anna Hybská, predsedníčka ZO JDS

Foto: **Obec Sása**

Šarkaniáda

27. októbra sa na saskom kopci medzi Pliešovcami a Sásou vypínali desiatky šarkanov a vzduchom sa nieslo veselé pišťanie detí tešiacich sa ako vietor unáša ich vysokých priateľov šarkanov ďaleko do oblakov.

O chutné občerstvenie nebolo núdze, nikto nezostal smädný ani hladný. O všetko sa postaral dobrovoľný farský tím šikovných mamičiek a musím povedať, že to zvládli na jednotku.

Okrem púšťania šarkanov si deti mohli vyskúšať aj strieľanie z luku alebo kuše do terčov zo slamy, zaskákať si s kamarátmi na trampolíne alebo skúsiť spoznávať prírodu so zatvorenými očami, či podľa hmatu. V takto podobne pripravených stanovištiach bolo tiež pexeso, ktoré bolo ručne vyrábané a na jeho výrobu boli použité listy z rôznych druhov stromov. Celá táto vydarená akcia bola ukončená hľadaním pokladu. Na dobrodružnú cestu za pokladom sme sa vybrali do lesa a snažili sa ho čo najskôr nájsť, každý z nás bol predsa zvedavý, čo sa tam skrýva. Nakoniec sme truhlicu našli. Skrývala v sebe milé prekvapenie v podobe ručne zdobených medovníkov, ktoré urobili každému zúčastnenému veľkú radosť.

Na tejto vydarenej akcii sa zúčastnilo veľké množstvo detí, ale aj ich rodičov a starých rodičov, za čo im ďakujeme.

V neposlednom rade chcem však hlavne poďakovať nášmu Stvoriteľovi, že nám dal krásne a teplé počasie, že sme sa mohli aj vďaka šarkanom pozrieť do Jeho výšin, tešiť sa z prírody, ktorú stvoril a spoločne Ho chváliť.

Spracovala: **Beáta Šályová**

Foto: **Beáta Šályová**

Tvorivé popoludnie

Foto: **Beáta Šályová**

Prvá decembrová a teda aj adventná nedeľa patrila všetkým šikovným ručičkám. V klube Pohoda v Sáse sa totiž rozprestrel široký stôl plný rôznych prírodných materiálov ako dreva, čečiny, včelieho vosku, papierových tašiek, drevených korálikov, recyklovaných materiálov, škrupín z orechov, sklenných pohárikov a v neposlednom rade aj farieb a bavlniek.

Celou miestnosťou sa niesla príjemná rodinná, ale aj adventná nálada, trblietky zdobili nielen krásne ručné výrobky, ale aj tváre detí, ktoré pobehovali sem a tam, rozmýšľali čo si vyrobia ako prvé a tešili sa spolu s nami.

Na výber toho bolo skutočne mnoho, od sklenených svietnikov, drevených ozdôb, sviečok zo včelieho vosku, malých stromčekov z kartónu cez svietniky z čečiny alebo drevených konárikov. Tak isto bola možnosť vyrobiť si papierové ozdoby na stromček, skúsiť si servítkovú metódu alebo vyrobiť si ozdoby zo škrupiniek z orechov a látky. Tiež sme mali pripravené malé Jezulietko, ktoré deti ukladali do škrupinky alebo mu pripravili peknú postieľku z machu alebo čečiny. Popri tvorení sa každý mohol ponúknuť chutným koláčom, kávou alebo čajom či džúsom, o čo sa opäť postarali šikovné maminky z našej farnosti, za čo im aj touto cestou ešte raz ďakujeme.

Táto akcia bola naozaj podarená, stretli sa tam deti, dospelí aj starí rodičia a všetci odchádzali rovnako spokojní a dobre naladení.

Všetkým, ktorí pripravili dané stanovišťa, ale aj tým, ktorí sa zúčastnili a tým nás podporili, nech Pán Boh žehná a dá prežitie krásneho adventu a Vianoc.

Spracovala: **Beáta Šályová**

Odpady

Vážení občania,

určite ste zachytili informácie o zvyšovaní poplatku za odpady, ktoré riešia samosprávy v rozpočte na rok 2020 vzhľadom na zvýšený poplatok za zneškodnenie zmesového komunálneho odpadu na skládkach. Keďže sa táto problematika dotýka každého z nás, v nasledujúcom texte uvediem niekoľko faktov a **spojitosť separovania so zneškodnením zmesového komunálneho odpadu.**

Predovšetkým si musíme uvedomiť, čo patrí do zmesového komunálneho odpadu / kuka nádoby/ a čo sa separuje /farebné nádoby, či vrecia/. Podrobné informácie nájdete na uvedenom linku https://www.naturpack.sk/downloads/alchymia_odpadu_variant_d_akt_1.pdf a na stránke obce v informáciách NATUR-PACK.

Spoločnosť NATUR-PACK je tá, ktorá je organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly a ona platí zberovej spoločnosti MARIUS PEDERSEN za likvidáciu separovaných odpadov. **Neplatí ho fyzická osoba.**

Niekoľko čísel ku zmesovému komunálnemu odpadu.

Tento poplatok hradí každá fyzická osoba, pretože produkuje odpad. Má dve položky:

A/ suma za nádobu v závislosti od jej veľkosti nasledovne:

Vývoz 110 l nádoby stojí 1,702€

240 l - 2,448€

1100 l - 10,211€.

B/ suma za uloženie množstva odpadu na skládku / skládkovanie/. Táto bola v roku 2019 10 € za 1 t odpadu.

V tomto bode dochádza k vzájomnej súvislosti separácie a poplatku za skládkovanie zmesového komunálneho odpadu nasledovne:

Obec v roku 2018 separovala na úrovni vytriedenia 22,25 %. Toto percento sa vypočítalo nasledovne: počet kilogramov vytriedeného odpadu v obci za rok 2018 t.j. 42 210 kg x 100 vydelené počtom kilogramov všetkých odpadov v obci t.j. 189 710 kg. Podľa nižšie priloženej tabuľky sa v roku 2019 platilo za skládkovanie 10 Eur, keďže sme v rozpätí viac než 20% a menej ako 30%. **V roku 2020 to bude už 22 eur.** Vo februári sa percento bude prehodnocovať podľa množstva separovaných odpadov v roku 2019. Zatiaľ je to okolo 26%.

Uvediem príklad zo septembra t.r., kedy boli bežné dva vývozy. Počet nádob bol 718 ks / keby boli všetky 110 l/. Spolu v nich bolo 10,26 t odpadu. Za **jeho uloženie** sme zaplatili 10,26 x 10= 102,60€. V roku 2020 to bude 225,72€, **čiže o 123,12 € viacej.**

Odporúčam všimnúť si rok 2021...

POPLATKY ZA UKLADANIE ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU NA SKLÁDKY NA ZÁKLADE „KTO VIAC TRIEDI – MENEJ PLATÍ“ (DO ENVIROFONDU)			
Úroveň triedenia komunálneho odpadu, x v %	Sadzba (poplatok) za príslušný rok v eur / tona		
	2019	2020	2021
x < 10	17	26	33
10 < x <= 20	12	24	30
20 < x <= 30	10	22	27
30 < x <= 40	8	13	22
40 < x <= 50	7	12	18
50 < x <= 60	7	11	15
x > 60	7	8	11

Ešte niekoľko zaujímavých faktov:

1/ Celkové množstvo odpadov za rok 2017 bolo 156,578 t. Z toho separovaného 23,768 a zmesového 132,81 t

Rok 2018 - 189,710 t, z toho separovaný 42,210 t a zmesový 147,5 t.

Rok 2019 / bez novembra a decembra/ - 181,802 t, z toho separovaného 46,172 a zmesového 135,63 t.

FAKT 1: Stúpa percento separácie, ale je aj nárast odpadov celkovo.

2/ Keď vyzbierané kilogramy vydělíme počtom kusov nádob, získame zaujímavý údaj o tom, koľko kg je v nádobe. Príklad zo septembra: Bolo 718 ks 110l nádob / prerátané všetky na 110 l/. Množstvo bolo 1026 kg. Teda $1026 : 718 = 14,28$. V nádobe je len 14,28 kg odpadu.

FAKT 2: Nádoba je poloprázdna, ale zaplatí sa rovnako ako plná.

Ako zabrániť každoročnému zvyšovaniu poplatkov za odpady?

Uvedomelosťou každého občana v troch základných bodoch:

1/ Ak budem dôsledne separovať → zvýši sa percento vytriedeného odpadu → a menej sa bude platiť za uloženie zmesového odpadu → menší poplatok pre občana.

2/ Na odberné miesto vyložiť plnú nádobu s príslušným odpadom → zníži sa počet nádob → zníži sa poplatok za nádobu.

3/ Produkovat' celkovo menej odpadu využívat' vlastné obaly papierové tašky.

Spracovala: **Mgr. Iveta Hladká, starostka obce**

Niečo zo štatistiky

Evidencia a stav obyvateľstva obce Sása (k 16. decembru 2019):

Počet narodených detí: 10

Počet sobášov: 3

Počet úmrtí: 13

Počet prihlásených na trvalý pobyt: 14

Počet odhlásených z trvalého pobytu: 20

Celkový počet obyvateľov: 899

- z toho muži: 460

- z toho ženy: 433

Informácie poskytli **Mgr. Kamila Makanová** a **Erika Vicianová**, pracovníčky obecného úradu v Sásae

Vianočný pozdrav

Sásanské informačné novinky

Sásanské informačné novinky - Informačný štvrťročník obce Sása
Vydáva Obecný úrad Sása, Námestie SNP 329/1, 962 62 Sása
Redakčná rada
Predseda: **Ing. Daša Makanová**
Členovia: **Anna Hybská, Radoslav Jerguš, Ing. Dušan Mozola,**
Mgr. Anna Bosáková, Mária Oľahel'ová, Mgr. Kamila Makanová,
Peter Brodniansky
Jazyková a grafická úprava: **Mgr. Iveta Hladká.**
Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.